

Handläggare: Chatrin Engbo
Telefon: 08-508 36 249

Till
Äldrenämnden
13 december 2011

Remissvar angående Socialstyrelsens förslag till allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre – Dnr 6.1-7359/2011

Äldreförvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden överlämnar ärendet till Socialstyrelsen som sitt svar på remissen.
2. Omedelbar justering

Eva Frunk Lind
Direktör

Bakgrund

Socialstyrelsen har remitterat ärendet, förslag till allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre med tillhörande konsekvensutredning och utkast till meddelandeblad Dnr 6.1 – 7359/2011, för synpunkter. Senast den 18 november ska äldrenämndens synpunkter vara Socialstyrelsen tillhanda. Förvaltningen har ansökt om och fått medgivande från Socialstyrelsen att överlämna ett kontorsutlåtande och inkomma med äldrenämndens protokollsutdrag efter nämndens sammanträde den 13 december.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet den 6 december 2011. Förvaltningsgruppen har tagit del av ärendet den 7 december.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2012:X (S) om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre

Förvaltningen anser att innehåll och omfattning som beskrivs i den föreslagna rekommendation, som ges till stöd för tillämpningen av bestämmelsen i 5 kap. 4 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) om att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund) i allt väsentligt är bra. Förvaltningen anser att de centrala begreppen värdigt liv och välbefinnande beskrivs enkelt och uttömmande med tydliga exempel. Förvaltningen anser också att Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre dessutom är tillräckligt tydliga för att också kunna användas som information till de äldre och deras närstående som en beskrivning om vad de kan förvänta sig av kommuner och verksamheter.

Följande synpunkter, kursiv text, lämnas som förslag till tillägg,

Värdigt liv - självbestämmande, individanpassning och delaktighet; - att personalen samarbetar med närstående när den äldre personen så önskar *eller när omständigheterna i övrigt så kräver.*

Välbefinnande - meningsfull tillvaro; - att personalen skapar förutsättningar för den äldre personen att uppleva en meningsfull tillvaro, alltifrån t.ex. att den äldre personen har möjlighet att utöva någon fysisk aktivitet *eller delta i kulturella aktiviteter*, till att den äldre personen kan leva enligt sin kultur, livsåskådning och tro.

Meddelandeblad

Förvaltningen anser att Socialstyrelsens förslag till meddelandeblad angående Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre i stort sett på ett bra sätt tydliggör värdegrundens tillämpning. Meddelandebladet skapar tydlighet genom att beskriva arbetet med värdegrunden ur ett helhetsperspektiv, allt från dokumentation vid handläggning och genomförandeplan till ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

I stycket om Kunskaper om värdegrunden beskrivs förslag till rekommendationer om vilka grundläggande kunskaper viss personal, det gäller exempelvis vårdbiträden och undersköterskor, bör ha i Socialstyrelsens allmänna råd (XX:XX) om grundläggande kunskaper och förmågor hos personal som arbetar med stöd och hjälp till enskilda inom socialtjänstens omsorg om äldre. Det finns även rekommendationer om vilken kompetens personal som handlägger ärenden inom äldreomsorgen bör ha (SOSFS 2007:17). Förvaltningen understryker vikten av att de allmänna råden om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre som är en

del av regelverket som rör äldre, också ska omfatta bland annat dessa allmänna råd.

Regeringen har uppdragit åt Socialstyrelsen att ta fram kriterier och ett system för värdegrundsmärkning som ska redovisas i mars 2013. Enligt propositionen ska man införa ett frivilligt system för värdegrundsmärkning av äldreomsorgen oavsett regiform. Syftet är att förbättra äldreomsorgens kvalitet. Förvaltningen anser att en värdegrundsmärkning kan bidra till äldreomsorgens utveckling.

Förvaltningen anser att det är viktigt för kommunerna att införa lokala värdighetsgarantier. Lokala värdighetsgarantier kan bland annat förtydliga och konkretisera hur en kommun tillämpar värdegrunden och att det allmänna rådet kan vara en vägledning. Förvaltningen anser även att det är viktigt att tydliggöra för de äldre och deras närstående att en lokal värdighetsgaranti inte är en garanti i civilrättslig mening, eftersom den enskilde inte har rättsliga medel för att kräva uppfyllelse och inte heller någon rätt till exempelvis skadestånd. Däremot kan en kompensation som bli aktuell på offentligrättslig grund om kommunen har valt att införa en frivillig kompensation enligt ändringen i 2 kap. 10 § lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47). Förvaltningen anser att det är viktigt att tydliggöra att en sådan kompensation inte leder till att den ansvariga nämnden eller den som bedriver enskild verksamhet kan avstå från att följa lagar och regler.

Konsekvensutredning gällande Socialstyrelsens allmänna råd

(SOSFS 2012:XX) om värdegrunden inom socialtjänstens omsorg om äldre

Förvaltningen anser att det är bra att Socialstyrelsen tagit fram en konsekvensutredning som väl belyser konsekvenserna och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.

Bilagor:

1. Förslag till allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre; SOSFS 2012:X(S)
2. Utkast till Meddelandeblad
3. Konsekvensutredning gällande Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS:XX) om värdegrunden inom socialtjänstens omsorg om äldre